

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Elatist

Elatist

Belgia

1 Mida tähendavad mõisted „elatis” ja „ülalpidamiskohustus”? Kes peavad maksma teistele elatist?

Ülalpidamiskohustust võib määratleda kui isikule seaduse alusel pandud kohustust pidada ülal sellist abivajavat isikut, kellega tal on teatav kindlaksmääratud pereside. Ülalpidamine hõlmab kõike eluks vajalikku, sealhulgas toitu, rõivaid, eluaset ja ravi.

Ülalpidamiskohustus põhineb perekondlikel või abielusidemetel või alternatiivsel kohustusel, kui eespool nimetatud sidemed on katkenud.

Ülalpidamiskohustus eksisteerib teatavate veresugulaste ja hõimlaste vahel, abikaasade ja kooselupartnerite vahel. See põhineb omamoodi solidaarsuskohustusel, mille tugevus võib erineda sõltuvalt juhtumist.

Vanemate kohustus pidada ülal oma lapsi

Sellisel juhul on isikutel kahte liiki kohustusi.

Üldisem ülalpidamiskohustus, mille kohaselt peavad isa ja ema võtma oma võimaluste piires vastutuse oma laste eluaseme, toidu, tervishoiu, järelevalve, hariduse ja koolituse ning arengu võimaldamise eest. Kui lapsel on haridustee veel pooleli, säilib kohustus ka pärast lapse täisealiseks saamist. See kohustus eksisteerib olenemata vanema rahalistest vahenditest ja lapse vajadustest. Kohustus on üldisem selles mõttes, et lisaks lapse elatusvahenditele hõlmab see ka hariduse ja koolituse võimaldamist (tsiviilseadustiku artikkel 203).

Vanema ülalpidamiskohustus on seotud lapse vajadustega olenemata lapse vanusest ja vanema rahalistest vahenditest (tsiviilseadustiku artiklid 205, 207, 208 ja 353-14).

Laste kohustus pidada ülal oma vanemaid

Vanemate ja laste ülalpidamiskohustus on vastastikune (tsiviilseadustiku artiklid 205, 207 ja 353-14). Sellest tulenevalt on ka lastel kohustus pidada ülal oma abivajavat isa ja ema.

Abikaasadevaheline kohustus

Abikaasadevaheline ülalpidamiskohustus põhineb aitamise- ja abistamiskohustusel ning kohustusel osaleda abieluga kaasnevate kulude kandmises, nagu on sätestatud tsiviilseadustikus (tsiviilseadustiku artiklid 213 ja 221). Need kohustused – olles seotud abikaasade kooselukohustusega – on vastastikused. Kui neid kohustusi ei täideta, võib täitmise tagamiseks algatada kohtuasja kas ülalpidamismenetluse või elatise kinnipidamise menetluse vormis (tsiviilseadustiku artiklid 213, 221 ja 223). Vt küsimusele nr 10 antud vastus.

Lahutatud abikaasa kohustus pidada ülal endist abikaasat

Kohustuste kindlaksmääramisel tuleb eristada kahte liiki lahutust: lahutus abielu pöördumatu lõppemise alusel või lahutus vastastikusel kokkuleppel.

Lahutus abielu pöördumatu lõppemise alusel: kui abikaasad ei jõua kokkuleppele võimaliku elatise maksmises (tsiviilseadustiku artikli 301 lõige 1), võib kohus lahutuse kohta tehtud otsusega või hilisema otsusega mõista abivajava abikaasa nõudel teiselt abikaasalt välja elatise (tsiviilseadustiku artikli 301 lõike 2 esimene lõik).

Kohus võib keelduda lahutusjärgse elatistõude rahuldamisest, kui kostja tõendab, et hageja on toime pannud raske eksimuse, mille tõttu muutus abikaasade edasine koostelu võimatuks (tsiviilseadustiku artikli 301 lõike 2 teine lõik).

Elatise summa ei tohi mingil juhul ületada ühte kolmandikku ülalpidamiskohustuslasest abikaasa sissetulekust (tsiviilseadustiku artikli 301 lõike 3 kolmas lõik).

Lahutus vastastikusel kokkuleppel: abikaasad ei ole kohustatud leppima kokku elatise maksmises ühe või teise abikaasa kasuks menetluse ajal ja/või pärast lahutust. Kui nad seda teevad, lepivad vabalt kokku elatise suurus ning selle maksmise ja sissenõudmise kord, samuti indekseerimine ja elatise kohandamise alused (kohtute seadustiku artikli 1288 esimese lõigu punkt 4). Välja arvatud juhul, kui pooled on sõnaselgelt leppinud kokku teisiti, võib kohus ühe poole taotluse alusel suurendada või vähendada lahutuse järgselt makstava elatise kokkulepitud summat või elatise tühistada (kohtute seadustiku artikli 1288 kolmas lõik), kui summa ei ole enam asjakohane, võttes arvesse uusi asjaolusid, mille üle pooltel puudub kontroll. Elatist ei saa indekseerida, kui indekseerimine ei ole ette nähtud.

Muud juhud

Ülalpidamiskohustus eksisteerib otsejoones ülenejate ja alanejate sugulaste vahel (vanemad ja lapsed, lapsed ja vanemad ning samuti lastelapsed ja vanavanemad ja vastupidi) (tsiviilseadustiku artiklid 205 ja 207).

Hõimlaste vahel on kaks võimalikku stsenaariumi.

Üleelanud abikaasa on teatavate piirangutega kohustatud ülal pidama oma surnud abikaasa lapsi, kellele ta ei ole isa või ema (tsiviilseadustiku artikli 203 lõige 3).

Väimehed ja miniad on kohustatud ülal pidama oma äiasid ja ämmasid ning vastupidi. Kohustus lõpeb, kui äi või ämm abiellub uuesti või kui sureb abikaasa (kelle kaudu hõimlussuhe tekkis) ja surevad abielust sündinud lapsed (tsiviilseadustiku artiklid 206 ja 207).

Teatavatel juhtudel on surnud abikaasa pärijatel kohustus maksta elatist üleelanud abikaasale või surnud abikaasa ülenejatele sugulastele (tsiviilseadustiku artikkel 205a).

Laps, kelle põlvnemine ei ole kindlaks tehtud, võib nõuda ülalpidamist oma elamiskulude ning hariduse ja koolitusega seotud kulude katteks mehelt, kellel oli tema emaga suhe eostamisajal (tsiviilseadustiku artikkel 336).

Kui mitteabielulise koostelu partnerite suhtes on olulisi probleeme, võib üks pool taotleda, et kohus mõistaks oma pädevusse kuuluvate ajutiste meetmete raames välja elatise. Samasugused ajutised meetmed võidakse ette näha mitteabielulise koostelu lõppemise korral (tsiviilseadustiku artikkel 1479).

2 Millise vanuseni võib laps elatist saada? Kas alaealiste ja täiskasvanute ülalpidamise kohta kehtivad erinevad eeskirjad?

Tavaliselt lõpeb ülalpidamiskohustus siis, kui laps saab täisealiseks ja täisteovõimeliseks. Kuid kohustus võib kesta kauem, kui lapsel on pooleli hariduse omandamine või koolitus (tsiviilseadustiku artiklid 203 ja 336).

3 Kas ma pean elatise taotlemiseks pöörduma pädeva asutuse või kohtu poole? Kuidas elatise taotlemine toimub?

Ülalpidamiskohustuslane võib ülalpidamist saada õigustatud isiku vajaduste katmise eest hoolitseda vabatahtlikult. Vaidluse, lahkkelide või kohustuse täitmise lõpetamise korral tuleb algatada kohtumenetlus.

Kui tegemist on lahutusega abielu pöördumatu lõppemise tõttu, võib lahutust menetlevale kohtule esitada kõrvalnõude lahutusjärgse elatise saamiseks kas lahutusmenetluse algatamisel või hiljem menetluse raames täiendavate menetlusedokumentide esitamise kaudu (kohtute seadustiku artikli 1254 lõike 1 viies lõik ja artikli 1254 lõige 5).

Väljaspool abielu lahutamise menetlust menetleb elatisnõudeid ja teeb nende kohta otsuseid rahukohtunik (kohtute seadustiku artikli 591 lõige 7), välja arvatud menetlustes, mille raames taotletakse elatist ilma põlvnemise tuvastamiseta. Vt küsimusele nr 5 antud vastus.

Alates 1. septembrist 2014 kuulub kõigi ülalpidamiskohustustega seotud nõuete, sealhulgas põlvnemise tuvastamist mittehõlmavate ülalpidamisasjade menetlemine perekonnanakohtu pädevusse (kohtute seadustiku artikli 572a lõige 7). Erandiks on sotsiaalse integratsiooni toetusega (*revenu d'intégration sociale*) seotud ülalpidamisasjad.

4 Kas elatise taotluse saab esitada lapse või sugulase (kui saab, siis millise astme sugulase) nimel?

Ülalpidamist saab taotleda personaalselt seda saama õigustatud isik (vt eelkõige tsiviilseadustiku artikkel 337). Nõude esitab kohtule hageja isiklikult või tema advokaat (vt eelkõige kohtute seadustiku artiklid 1253b, 1254 ja 1320).

Kui isik on piiratud teovõimega, tegutseb tema nimel tema seaduslik esindaja (isa, ema, eestkostja, hooldaja).

5 Kuidas leida pädev kohus, kui ma soovin asja kohtusse anda?

Ülalpidamise vaidlustamisel on üldine pädevus rahukohtunikul (kohtute seadustiku artikli 591 lõige 7), kuid seda teatavate eranditega. Sellisel juhul tuleb hagi esitada hageja alalise elukoha järgsele kohtule, välja arvatud elatise vähendamise või tühistamisega seotud taotluste puhul (kohtute seadustik seadustiku artikkel 626).

Perekonnanakohtu esimees (tsiviilseadustiku artikkel 338) on pädev menetlema asju, mille laps on algatanud isiku vastu, kellel oli tema emaga suhe eostamisajal (tsiviilseadustiku artikkel 336).

Kui tegemist ei ole erakorraliste ja ajutiste meetmete võtmisega, kuuluvad vanema hooldusõiguse teostamist käsitlevad vaidlused noortekohtu pädevusse (tsiviilseadustiku artikkel 387a) vanemate, eestkostjate või lapse hooldusõigust teostavate isikute elukoha alusel (alaealiste kaitset, õigusrikkumise toime pannud alaealiste eest hoolitsemist ja sellise õigusrikkumisega põhjustatud kahju korvamist käsitleva 8. aprilli 1965. aasta seaduse artikkel 44).

Kui abikaasade vahel tekib konflikt enne abielu lahutamise menetlust, esitatakse nõue abikaasade viimase ühise elukoha järgsele (kohtumenetluse seadustiku artikli 628 lõige 2) rahukohtunikule (kohtute seadustiku artikli 594 lõige 19).

Alates sellest, kui esitatakse avaldus abielu lahutamiseks selle pöördumatu lõppemise tõttu, on kuni abielu lõpetamiseni asja pädev menetlema perekonnanakohtu esimees (kohtute seadustiku artikkel 1280). Kuid poolte vahelise ülalpidamiskokkuleppe heakskiitmine kuulub asja sisuliselt arutava kohtu pädevusse (kohtute seadustiku artikli 1256 esimene lõik).

Pärast seda, kui lahutuse kohta on tehtud lõplik kohtulahend, on pädevad rahukohtunik ja perekonnanakohus. Perekonnanakohtu esimehele jääb pädevus menetleda erakorralistes asjades võetavaid ajutisi meetmeid (kohtute seadustiku artikkel 584).

Alates 1. septembrist 2014 kuulub kõigi ülalpidamiskohustustega seotud nõuete, välja arvatud sotsiaalse integratsiooni toetusega seotud ülalpidamisasjade menetlemine perekonnanakohtu pädevusse (kohtute seadustiku artikli 572a lõige 7).

Alates 1. septembrist 2014 tuleb praeguste (või endiste) abikaasade või praeguste (või endiste) kooselupartnerite vahelised nõuded ning mõlema poole ühiste lastega või nende lastega, kelle puhul on tuvastatud põlvnemine ainult ühest vanemast, seotud elatisnõuded põhimõtteliselt esitada sellele kohtule, kes hagi juba menetleb (vt kohtute seadustiku artikli 629a lõige 1). Alaealisega seotud ülalpidamisasjades on pädev alaealise alalise elukoha järgne kohus (või sellise elukoha puudumise korral temahariliku viibimiskoha järgne kohus). Kui pooltel on mitu last, on kõigi nõuete puhul pädev see kohus, kelle poole pöörduti esimesena (kohtute seadustiku artikli 629a lõige 2).

Kui isikul on ülalpidamiskohustus ka teiste ülalpidamist saama õigustatud isikute ees, esitatakse hagi kostja alalise elukoha järgsele kohtule või abikaasade viimase abieluaegse või ühise elukoha järgsele kohtule (kohtute seadustiku artikli 629a lõige 4).

6 Kas ma pean asja kohtusse andmiseks kasutama vahendaja (nt advokaadi, kesk- või kohaliku asutuse jne) abi? Kui mitte, siis kuidas asja kohtusse andmine toimub?

Vt küsimusele nr 4 antud vastus. Esitatud hagist sõltuvalt esitatakse nõue kohtutäituri kättetoimetatava kohtukutusega (*citation d'huissier*) või hagiavaldusega (*requête*). Advokaadi kaasamine ei ole kohustuslik.

7 Kas ma pean asja kohtusse andes tasuma lõive? Kui pean, siis kui suured need lõivud võivad olla? Kas ma saan taotleda menetluskulude katteks menetlusabi, kui mul ei ole piisavalt rahalisi vahendeid?

Kohtumenetlusega kaasnevad kulud. Kogukulused ei ole võimalik kindlaks määrata; nende suurus sõltub algatatud menetlusest, õigusabikuludest ja advokaadi kaasamise korral advokaaditasudest. Menetlusabi andmise suhtes kohaldatakse üldnorme (vt Belgias õigusabi andmist käsitlev teabeleht).

8 Millise ülalpidamise viisi võib kohus määrata? Kuidas arvutatakse elatise summa? Kas kohtuotsust saab elukalliduse suurenemise või pereolude muutumise korral läbi vaadata? Kui saab, siis kuidas see toimub (kas on näiteks olemas automaatne indekseerimise süsteem vms)?

Ülalpidamise vorm

Ülalpidamist antakse elatismaksetena. Mõnel juhul võidakse elatist maksta ühekordse maksena (tsiviilseadustiku artikli 301 lõige 8). Erandjuhtudel võidakse ülalpidamistoetust anda mitterahalises vormis (tsiviilseadustiku artikkel 210).

Ülalpidamise summa kindlaksmääramine ja indekseerimine

Tabeleid ei ole. Elatis mõistetakse välja proportsionaalselt hageja vajadustega ja ülalpidamiskohustuslase rahaliste võimalustega (tsiviilseadustiku artiklid 208 ja 209).

Isa ja ema kohustus (tsiviilseadustiku artikkel 203) määratakse kindlaks proportsionaalselt nende rahaliste vahenditega ning see peab hõlmama lastele eluaseme, toidu, tervishoiu, järelevalve, hariduse ja koolituse ning arengu võimaldamist (kuni nende õpingute lõpuni). Seda elatist makstakse iga kuu kindla summa ulatuses lapse hooldusõigust teostavale vanemale.

Isa ja ema võivad kumbki esitada enda nimel hagi teise vanema vastu, et nõuda temalt eluaseme, toiduga jms seotud kulude kandmises osalemist (tsiviilseadustiku artikli 203a lõige 2).

Elatist, mida peab maksma isik, kes oli lapse eostamise ajal suhtes lapse emaga, määratakse kindlaks vastavalt lapse vajadustele ning ülalpidamiskohustuslase rahalistele vahenditele, võimalustele ja sotsiaalsele olukorrale (tsiviilseadustiku artiklid 336, 339 ja 203a).

Seaduses on sõnaselgelt sätestatud, et abikaasad, kellel on pooleli lahutusmenetlus, võivad igal ajal sõlmida kokkuleppe elatise maksmise, selle summa ja kokkulepitud summa läbivaatamise korra kohta (tsiviilseadustiku artikli 301 lõige 1 ning kohtute seadustiku artikli 1256 esimene lõik ja artikli 1288 lõige 4).

Asja arutav kohus võib siiski keelduda nende kokkulepete heakskiitmisest, kui need on ilmselgelt vastuolus lapse huvidega (kohtute seadustiku artikli 1256 teine lõik ning artikli 1290 teine ja viies lõik).

Kohtuliku kokkuleppe sõlmimise korral peab see kohus, kes määrab konkreetselt kindlaks elatise summa, kohaldama siiski arvutuskriteeriume ja piiranguid. Elatis peab põhimõtteliselt katma vähemalt seda saama õigustatud isiku vajadused (tsiviilseadustiku artikli 301 lõike 3 esimene taane).

Igal juhul ei tohi elatise summa ületada ühte kolmandikku ülalpidamiskohustuslasest abikaasa sissetulekust (tsiviilseadustiku artikli 301 lõike 3 teine lõik). Ülalpidamist tuleb anda abielu kestusega sama pika aja jooksul. Erandjuhtudel võib kohus ette näha, et elatist tuleb maksta pikema aja jooksul (tsiviilseadustiku artikli 301 lõige 4).

Kui asi on seotud abielu lahutamisega abielu pöördumatu lõppemise tõttu või vanemapoolse osalemisega lapse ülalpidamises, toimub indekseerimine automaatselt. Põhimõtteliselt kasutatakse võrdlusindeksina tarbijahinnaindeksit, kuid seadus võimaldab kohtul kohaldada erinevat elukallidusest lähtuvat elatise summa kohandamise süsteemi (tsiviilseadustiku artikli 301 lõike 6 esimene lõik ja artikli 203c lõige 1) ning pooled võivad sellest omavahelise kokkuleppega kõrvale kalduda (tsiviilseadustiku artikli 203c lõige 1).

Seaduse kohaselt on võimalik elatist ühe poole taotluse alusel suurendada, vähendada või see tühistada, lähtudes tsiviilseadustiku artikli 301 lõike 7 esimeses lõigus ja kohtute seadustiku artikli 1293 esimeses lõigus sätestatud üldistest alustest.

9 Kuidas ja kellele elatist makstakse?

Elatist makstakse ülalpidamist saama õigustatud isikule või tema esindajale igakuiste maksetena. Teatavatel juhtudel võidakse teha ühekordne makse (vt küsimusele nr 8 antud vastus).

10 Kui kohustatud isik (võlgnik) hoiab elatise maksmisest kõrvale, siis kuidas sundida teda makseid tegema?

Ülalpidamist saama õigustatud isik, kelle kasuks on väljastatud täitedokument, võib oma nõude täitmisele pöörata. Teatavatel tingimustel võidakse arestida sellise ülalpidamiskohustuslase vallas- või kinnisvara, kes ei täida ülalpidamise väljamõistmise otsust (kohtute seadustiku artikkel 1494). Samuti on võimalik, et kolmanda isiku, näiteks ülalpidamiskohustuslase töandja suhtes tehakse määrus tema valduses oleva võlgniku vara arestimiseks (kohtute seadustiku artikkel 1539). Peale selle võib ülalpidamist saama õigustatud isik, kelle kasuks ei ole veel täitedokumenti väljastatud, taotleda hagi tagamise määrust eesmärgiga kaitsta oma õigust saada tulevikus ülalpidamist (kohtute seadustiku artikkel 1413).

Kehtestatud on lihtsustatud täitemenetlus, nimelt elatise kinnipidamise menetlus, mille kohaselt on ülalpidamist saama õigustatud isikul õigus saada otse teatavate piirangutega ülalpidamiskohustuslase sissetulek või mõni muu kolmanda isiku maksmisele kuuluv summa. Elatise kinnipidamise menetlust kohaldatakse abikaasade või endiste abikaasade vaheliste seadusjärgsete ülalpidamiskohustuste suhtes (tsiviilseadustiku artikli 220 lõige 3, artiklid 221 ja 223 ning artikli 301 lõige 11 ning kohtute seadustiku artikkel 1280), laste ülalpidamisega ning neile hariduse ja koolituse võimaldamisega seotud kohustuste suhtes – sealhulgas tsiviilseadustiku artiklis 203 sätestatud isa ja ema vahelise menetluse puhul – ning ülenejate ja alanejate sugulaste vaheliste seadusjärgsete ülalpidamiskohustuste suhtes (tsiviilseadustiku artikkel 203b).

Lisaks sisaldab karistusseadustik perekonna hülgamist käsitlevat artiklit (karistusseadustiku artikkel 391a), mille alusel võidakse kriminaalvastutusele võtta mis tahes isik, kes on kohtumääruse alusel kohustatud maksuma elatist ja kes ei ole tahtlikult seda teinud rohkem kui kahe kuu jooksul.

11 Palun kirjeldage lühidalt võimalikke piiranguid elatise maksmisel, eelkõige võlgniku kaitse eeskirju ning aegumis- ja igamistähtaegu teie täitesüsteemis.

Tsiviilseadustiku artiklis 2277 on sätestatud, et elatise võlanõuded aeguvad viie aasta jooksul.

Kohtu välja mõistetud elatise seoses kehtib kümneaastane aegumistähtaeg (tsiviilseadustiku artikkel 2262a).

Tähtaja kulgemine peatatakse abikaasade vahel abielu ajaks (artikkel 2253) ning selle katkestab ka kohtukutse, makseteateise või arestimismääruse kättetoimetamine (artiklid 2244 ja 2248) ning menetluskohustuste esitamine kohtule ülalpidamist saama õigustatud isiku poolt ja elatise äramaksmine ülalpidamiskohustuslase poolt.

16. detsembri 1851. aasta hüpoteegiseaduse artiklite 7 ja 8 kohaselt vastutavad võlgnikud oma kohustuste täitmise eest põhimõtteliselt kogu oma varaga. Kuid kohtute seadustiku artiklis 1408 on sätestatud, et isikliku materiaalse vara hulka kuuluvad teatavaid esemeid, mida ülalpidamiskohustuslane ja tema perekond vajavad oma igapäevaeluks või kutsealaseks tegevuseks või mida ülalpidamiskohustuslane või temaga koos elavad ülalpeetavad lapsed vajavad täiendus- või muuks õppeks, ei saa kasutada ülalpidamist saama õigustatud isiku nõuete rahuldamiseks.

Kohtute seadustiku artikli 1409 lõike 1 kohaselt ei kuulu kinnipidamisele ja arestimisele osa töötasust ja muudest tegevustest saadavast sissetulekust. Kohtute seadustiku artiklis 1412 on siiski sätestatud järgmine: esiteks ei saa arestimisele seatud piiranguid kohaldada ülalpidamisasjades ning teiseks on ülalpidamist saama õigustatud isikul täielik eelisõigus võlgniku teiste võlausaldajate ees. Kuid kui elatise kinnipidamist taotletakse seoses isikuga, kelle võlgnevustega seoses on juba rakendatud kinnipidamist või arestimist, võib kohus võtta arvesse ülalpidamiskohustuslase üldist olukorda ja tema võlausaldajate vajadusi, eelkõige seoses ülalpidamisasjadega, ning jagada kinni peetud või arestitud summad nende vahel võrdselt (kohtute seadustiku artikli 1390a viies lõik).

Maksejõuetud ülalpidamiskohustuslased võivad kasutada võlgade lahendamist (*règlement collectif de dettes*) (kohtute seadustiku artikkel 1675/2 ja sellele järgnevad artiklid). Sellega seoses võib kohus – kui see on asjakohane – otsustada kustutada isiku võlad, sealhulgas elatisvõlgnevused. Kustutada ei saa siiski kehtivat ülalpidamiskohustust.

Võidakse kohaldada aresti eesmärgiga tagada tulevaste elatismaksete tegemine nende tähtaja saabumisel (kohtute seadustiku artikli 1494 teine lõik).

12 Kas mind saab elatise sissenõudmisel abistada mõni organisatsioon või ametiasutus?

Kui ülalpidamist saama õigustatud isikul ei õnnestu saada elatismakset eespool kirjeldatud õiguskaitsevahendite kasutamisest olenemata, võib ta pöörduda föderaalse rahandusministeeriumi haldusalas tegutseva elatisnõuete teenistuse (*Service des créances alimentaires*) poole, kelle ülesandeks on maksta elatist ettemaksuna ühes või mitmes osas ning koguda ja nõuda sisse tehtud ettemaksud, samuti pidada arvestust ülalpidamiskohustuslaste poolt maksmisele kuuluva elatise ja vastavate võlgade üle.

13 Kas (valitsus- või eraõiguslikud) organisatsioonid võivad teha võlgniku eest elatise täielikke või osalisi ettemakseid?

Elatisnõuete teenistus võib astuda ülalpidamiskohustuslase asemele ja teha tema eest elatismakseid täies mahus või osaliselt. Elatisnõuete teenistus kohustab samaaegselt ülalpidamiskohustuslast maksuma elatist ja kõrvaldama võlgnevused. Ülalpidamiskohustuslased võivad maksta asjaomasele teenistusele elatise summad ära vabatahtlikult või nende suhtes kohaldatakse sissenõudmismenetlust. Viimati nimetatud juhul ei ole tulemus loomulikult tagatud. Edukus sõltub ülalpidamiskohustuslase rahalisest olukorrast.

14 Kui mina elan asjaomases liikmesriigis, aga võlgniku alaline elukoht asub muus liikmesriigis:

14.1 Kas ma saan abi kõnealuse muu liikmesriigi ametiasutusest või eraõiguslikult organisatsioonilt?

Välisriigist ülalpidamise taotlemise 20. juuni 1956. aasta New Yorgi konventsiooni, nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 4/2009 (kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes) ning laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise 23. novembri 2007. aasta Haagi konventsiooni kohane keskasutus on:

Service public fédéral Justice (föderaalne justiitsministeerium)

Service de coopération judiciaire internationale en matière civile (tsiviilasjades tehtava rahvusvahelise õiguslase koostöö osakond)

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Bruxelles

14.2 Kui saan, siis kuidas selle asutuse või organisatsiooniga ühendust võtta?

Taotleja või tema õigusnõustaja võib võtta nimetatud osakonnaga ühendust posti, telefoni (+32 (0)2 542 65 11), faksi (+32 (0)2 542 70 06) või e-kirja aliments@just.fgov.be või alimentatie@just.fgov.be teel.

15 Kui mina elan muus liikmesriigis ja võlgnik asjaomases liikmesriigis:

15.1 Kas ma saan esitada taotluse otse asjaomase liikmesriigi ametiasutusele või eraõiguslikule organisatsioonile?

Kui taotleja elab muus riigis kui Belgia, peab ta võtma ühendust oma elukohariigi selle keskasutusega, kes vastutab eespool nimetatud konventsioonide ja määruse rakendamise eest. Ta ei saa otse pöörduda Belgia ametiasutuse või organisatsiooni poole.

15.2 Kui saan, siis kuidas selle ametiasutuse või organisatsiooniga ühendust võtta ja missugust abi võidakse mulle osutada?

Ei ole asjakohane (vt eespool).

16 Kas asjaomane liikmesriik on alla kirjutanud 2007. aasta Haagi protokollile?

Jah.

17 Kui asjaomane liikmesriik 2007. aasta Haagi protokollile alla kirjutanud ei ole, siis missugust õigust kohaldatakse elatisnõude suhtes vastavalt tema rahvusvahelise eraõiguse normidele? Millised need normid on?

18 Milliste normidega tagatakse õiguskaitsse kättesaadavus ELi siseste piiriüleste juhtumite korral (vastavalt ülalpidamiskohustuste määruse V peatüki struktuurile)?

Kui keskasutusele edastatakse nõue, siis teeb ta kõigepealt kindlaks ülalpidamiskohustustlase ja/või tema varade asukoha Belgias ning edastab seejärel asja vajaduse korral sellele õigusabibüroole (*Bureau d'aide juridique*), kellel on territoriaalne pädevus. Kui keskasutuste kaudu esitatakse lapse elatise nõue, antakse õigusabi ilma et selleks hinnataks õigustatud isiku sissetulekuid. Abi hõlmab advokaaditasude ja menetluskulude katmist.

Muudel juhtudel peaksid õigusabi vajavad taotlejad pöörduma keskasutuse poole direktiivi 2002/8/EÜ kohaselt.

19 Milliseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud, et tagada ülalpidamiskohustuste määruse artiklis 51 loetletud toimingute elluviimine?

Keskasutuse peamine ülesanne on anda teavet määruse toimimise kohta nii oma süsteemis kui ka taotluse saanud riigis. Keskasutuse käsutuses on ressursid, mis võimaldavad tal teha kindlaks ülalpidamiskohustustlase või ülalpidamist saama õigustatud isiku asukoha otse või kaudselt ning saada asjakohast teavet ülalpidamiskohustustlase või ülalpidamist saama õigustatud isiku sissetuleku ja/või varade kohta.

Kohtumenetluse raames püütakse jõuda kokkuleppele. Ärakuulamise käigus saavad mõlemad pooled ja eelkõige taotluse saanud pool esitada oma seisukohad. Vajaduse korral teostab keskasutus järelevalvet, et soodustada elatist puudutavate otsuste püsivat täitmist.

Keskasutus võib abistada dokumentaalsete tõendite kogumisel ning dokumentide edastamisel ja kättetoimetamisel, andes teavet kohaldatavate siseriiklike õigusnormide ja kehtivate rahvusvaheliste õigusaktide rakenduseeskirjade kohta.

Vajalikke ajutisi meetmeid, mille eesmärk on tagada menetletava elatisnõude rahuldamine, on võimalik võtta volituste piires, mille keskasutus on andnud taotlejat Belgia kohtutes esindavale isikule.

Vajaduse korral võib keskasutus anda taotluse esitanud poolele teavet menetluste kohta, mida tuleb järgida, et tuvastada lapse põlvnemine väidetavast isast.

See veebileht on osa portaalist „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 17/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.